

CORONÆ
DUODECIM CÆSARUM
AUSTRIACORUM

Radius Duodecimus,

S I V E

FERDINANDI II.
P I I

Elogium.

E P I T A P H I V M.

Hic, imò non hïc jacet,
Qui semper stetit pro Domo DEI,
F E R D I N A N D V S I I.
Cæsarum Cæsar,

Orbis terror, & delictum,
Duodecimus Austriacus Imperator,
Duodecim Imperatorum Epitome.
Cui Epitaphium hoc scribit Orbis;
Quem ipse propè de sepulchro erexit:

Siste igitur gradum,
Et cogitatione aspice marmora, quæ non vides oculis.

Hæc ad hunc tumulum tributariæ constituunt
Urbes, Regna, Provinciæ, Imperium.

Et quidquid se debet FERDINANDO.

Quæ prima nato suo applausit Archiduci,
Denato Salvatori suo sic Parentat Styria:

Patria fui Parentis mei,

In Me FERDINANDVS natus est, in FERDINANDO
ego renata.

S

Ego

Ego illum, ille me fecit aspicere lucem.
Iam jam expiratura,
In faciem ipsa meam inspiravi spiraculum Vitæ.
Tantum Cæsarum apicem, mei parturiere montes.
Ab his abscissus est sine manibus lapis,
Qui confringeret statuam, quam sibi hæresis erexit.
Et cominuta est statua, & factus est mons ille in Montem magnum,
Et implevit totum Orbem
Dominatus à Mari, usque ad mare.
Ipse dum vixit FERDINANDUS
Erat mihi ignis columna per diem,
Semper quidem; tum verò maximè,
Quando Eucharisticum manna
Accensâ face secutus,
Facem Populis suis prætulit.
Postquam vivere desijt,
Vicariam sui mihi reliquit columnam ignis per noctem,
Græcensem Universitatem.
Utraquè hâc Ductrice,
Quanti appulere in terram sanctam Ecclesiæ!
Numera stellas, si potes, FERDINANDE,
Quas tu vel extinctas iterum succendisti,
Vel fecisti de errantibus fixas.
Ad tuum hæ omnes ardentes tumulum ministræ sunt faculæ,
Et dicunt, tibi adsumus:
Lucentquè tibi cum jucunditate, qui fecisti eas.
Ut crederem vocem tuam esse vocem Cæli,
Semel locutus es, & Cæli dederunt vocem suam.
In obstinatos sæpè tu tonabas pro DEO,
Semel pro te DEVS intonuit:
Eram campus plenus ossibus mortuorum,
Non nisi vehementi spiritu suscitandus,
In tuâ igitur voce factus est repente de cælo sonus,
tanquam advenientis spiritus vehementis.
Et ex eâ primùm die,
Capisti esse Propheta acceptus in patriâ tuâ.
Vivus mihi animam dedisti primam:
Defunctus mihi corpus reliquisti, animam secundam:
Venisti, ut vitam habeam: abiisti, ut abundantius habeam,
Et in tuo saltem tumulo perpetuam custodirem aurifodinam.
Apud

Apud me igitur jam sit *requies* tua, hic habita; quoniam elegisti me.

Filiam Parens, Parentem Filius:

Quæ cum angusta tua ossa custodit, planè audet dicere:

Hæc nunc *ossa* de *ossibus* meis.

Nunquam tui apud me sepelitur memoria,
Quia apud me sepultum esse voluisti memoriale tuum.

Vox corporis tui clamat ad me de terrâ,

Ut memor sim tui.

Nunquam mihi non erit intimus;

Quia etiam tuos cineres jam imbibi,

Ex illo incendio superstites,

Quod mei amore sapius flagravit.

Habebo in hoc monumento, cui verba hæc inscribo,

Æternum tui monumentum.

Tua Styria semper de te cogitatura,

Cesso de te loqui alijs, non cesso loqui mihi.

Tu verò quisquis tumulo vicinus es,

Progredere oculis Viator, non pedibus:

Terra enim in quâ stas, terra sancta est.

Ex quo in gremio suo condit sanctum Cæsarem FERDINANDVM.

Vicinos quos vides characteres lege,

Et cogita Austriam te audire sic loquentem:

Vides marmor hoc in cordis effigiem elaboratum,

Meum illud est:

Cui omnia Ferdinandi beneficia incidi, ut nunquam perirent.

Abstulit ille aliquando à me cor lapideum

Adfero illi ego cor lapideum

Manum meam aliquando cordi regio apposui,

Nunc pono cor meum in manû Regis.

Fonti vitæ meæ dono fontem vitæ meæ:

Nec alium volo esse FERDINANDO meo lapidem sepulchralem,

Quâm cui insculpsi meipsam,

Omni efficacius Epitaphio locuturam:

Qua parte faucia sum, disce,

Qualem FERDINANDVS invenerit,

Quâ parte sana sum, disce,

Qualem FERDINANDVS fecerit.

Quâ parte captiva sum,

Dirupit vincula mea.

Quâ parte libera sum,

Ligavit vincula mea.
 Murum erecturus pro domo DEI,
 Tritum Ecclesiarum primos lapides in me posuit:
 Vt quæ propè jam corruerat, fulciretur.
 Viennâ primùm hæresin exulare jussit
 Naturæ ritu,
 Quæ venena primò propellit à Corde.
 Erat ille pro salute meâ, quavis rupe firmior,
 Eram ego pro salute meâ, quavis rupe durior:
 Donec tandem utriusquè filicis concussione factum est,
 Vt oriretur lux in tenebris,
 Quâ etiamnum in die ambulo.
 De salute suâ propè periclitatus, ut mea mihi salus securâ foret.
 Cùm nollet iniqua postulantes audire,
 Audijt æqua postulantem DEVS,
 Et elingui è cruce FERDINANDO locutus,
 Benè etiam sperare jussit eum,
 Qui benè credere semper omnes jubebat.
 Ibi igitur animos sumpsit FERDINANDVS, ubi animam DEVS egit.
 Et nisi tantos ille semper animos in fidem gessisset,
 Pridem ego meam animam egissem:
 Quam, ne unquam agam, in hoc volo tumulo consepultam
 Meo FERDINANDO,
 Vel ideò mihi Secundo;
 Quòd, quidquid felicitatis accepi à primo,
 Ab isto acceperim etiam geminatum.
 Ita Austria ex consueti sibi coloris lege:
 Candidè omnia, & omnia Verecundè.
 Huic vicina Bohemia
 Paucis suis lineis plurima sua sensâ committit:
 Serò inquit te amavi amator meus.
 Ego te furore oppugnavi, tu me amore expugnasti.
 Quantò ad offensam ego pertinacior, tantò tu ad veniam facilior.
 Non credebas te lædi, dummodò me sanares.
 Cui ergo vivo portas occlusi, defuncto cor aperio,
 Quod, ne adire vel vereare, vel abnuas,
 Quisquis in eo sanguis erat,
 Qui pro te effundi non vellet,
 Iam contra te effusus est,
 Et album montem etiam purpuravit,
 Ut exinde semper Austriacus foret,

Præsertim quando Victrix in eo Austriaca Innocentia fecit,

Ut jure jam compellari Mons albus debeat.

Una illa dies & mihi & tibi tam fælix fuit,

Ut non lapillo tantum,

Sed albo planè monte notari debuerit.

Certum tibi vaticinium erat de futurâ Victoriâ,

Cujus Generalissima fuit Castrorum acies ordinata.

Duce Virgine, in Virgine monte, pro Virgine Religione, non potuit
non triumphare.

Sit hoc Parthenio Victori, Partheno-Epinicion

*V*de laurigeræ Filia Phocidos,

Aude Calliope, prodere simplici

Iurataq; fide, qualiter innocens

Ille, & fidereæ dulcis ocellulus,

Sidus Parthenium, & gratia Virginis

FERNANDVS, valida gloria Teutonis,

Et Cæsar, Dominam sæpius arbitris

Tantisper tacito cedere ab atrio

Iussis, innocuis in penetralibus

Affari solitus: dic, age conscia

Secreti gemitus, & penetrantium

Fibras æthereæ Virginis ignium.

Hæc credo, aut simili voce, reconditas

Imo prodiderit pectore flammulas.

Nolo Partheniæ Matris ut immemor

Lethæi sterilem fontis ad alveum

Potem somniferi pocula Morphei,

Maternosquæ animos, & mihi sæpius

Porrectam in rigido turbine dexteram

Obducam indecoris nube silentij.

Salve Parthenij Diva Rosarij.

Quis te nobilium gloria montium,

Musis prætereat tristè silentibus?

Te Regina canam, te socialibus
Divorum citharis inter orantium
Conjurata canam castra Quiritium.
Tu me pervigili pervigil obsides
Armatum excubiâ, sive micantium
In cæli nitidis nubibus ignium
Stellatas vigili lumine lampades
Contempler, gelido sub Iove languidus
Mundani nimum luminis incola:
Seu lotam pelago sideris aurei
Specto cæsariem, cum iuga montium,
Orantesq; rosas, & sibi supplicem
Caltharum in viridi rure modestiam
Vivis Sol oriens afflat honoribus:
Tu me pervigili ducis, & obsides
Armatum excubiâ. tu socialibus
Clausum præsidij, non mihi debitas
Invitas Superi Regis ad insulas.
Quid? cum castra ferox, cum movet horridum
Toto Marte scelus, cum lituo tubæ
Certantes fremitus, bellaq; Numini
Intentata canit, perfidus Inferi
Regnator? famuli tu tibi creditum
Armatura latus, tu miserabiles
Prædonis furias, & populo gravem
Frænatura manum, me facilis doces
Virtutis solidæ non temerarium
Nec vulgare decus, tu trepido assides,
Ut Mater catulis agna fidelibus,
Adversum Stygiæ jura superbiæ:
O digna Ebsiæ Nympha Colonia!

Quod

Quòd si me rigido concutit impetu,
Si mortale Nelus prælia suscitât,
Seu me Parrhasiæ Baltheidos insolens
Poscit Mœnaliâ cuspide Wandalus:
Seu civile nefas, & mihi perfidus
Mavors Hercyniæ bella Bohemiæ
Intentat, rabidâ fulmen agens manu;
Tu præ Sithonijs hoc adamantibus
Firmas oppositum pectus ad Hectora:
Seu me vulnifico turbine pestifer
Livoris rabidi quærit aculeus;
Seu fraudis tacito fortè silentio
Tentat regna mei fallere pectoris,
Clandestina movens bella nefarius
Occultâ arte furor, quiq; reconditam
Ut blandâ simulet fronte proterviam;
Pro verbis liquidum stillat amaracum,
Et bellè è crocini sede labelluli
Fundit mellistuis, cum saliunculis
Rorantes casias, atq; amaranthinis
Manantem Ambrosiam prodigit imbribus.
Opulchra Elysij Nympha Rosarij!
En totum liquido me tibi fœdere
Totum reddo cliens, scilicet aureo
Stellantis patriæ proximus æquori,
Qui dicor famulus Virginis inchtæ,
Æternusq; cliens. Me tamen agmini,
Me Regina tuo, me tibi supplicem,
Me si Parthenijs cætibus inseris,
Et iurata meas ducere copias,
Dignaris famuli Martia Cæsaris

Audire

*Audire in populo Præses, & Arbitra
 Cætûs armigeri, cum Duce subditus
 Cui miles socio pareat agmine:
 Iam nunc me Populo, juraq̄ dantibus
 Majorem Dominis, iam benè sanguinem
 Dicam nobilium Virgo Parentium,
 Æternusq̄ cliens Virginis, arduos
 Audebo volucris lege per Africos,
 Non auriga piger ducere flexiles
 Totà mole rotas, iamq̄ vel æthera,
 Et stellas tumido tangere vertice.*

Accedat Græcij Styrorum condito
 D. FERDINANDO II.
 LAUS QUOQUE GRÆCA.

Φ Ε Ρ Δ Ι Ν Α Ν Δ Ο Σ
 Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Ο Σ .
 Π Ρ Ο Σ Υ Ν Η Σ .

Ο νόμασι μόνον ΔΕΥΤΕΡΟΣ,
 Ἀρετῇ δὲ ΠΡΩΤΟΣ ἦτο.
 Ταύτῃ μόνῃ χρείφατ' ὦ
 ΦΕΡΝΑΝΔΟΣ ἠδ' Ἰννύθῃ
 Τὸν μὲν ἀφοσώλιζεν μανικὸν
 Στυρβοπιὸν τε ἄσδον.
 Ἐν πρώτῃσι πεῶτ' ἢ
 τῷ ΦΕΡΔΙΝΑΝΔΟΥ αἶν' ὦ.
 Ἐγνώκε λύσασθ' ἐκφρονί
 ἔξαιρέειν ὀδόντ' ὦ,
 καὶ συγγνώσκειν αἰτίοις,
 τίπτειν ὅμως δ' Ἰννύθ' ὦ.
 Εἰ κ' ἐπαῖν' ὦ Ζεὺς ἦε,
 μήποτε ὅμως ὁ δῆμ' ὦ
 βροντῶντ' αὐτὸν ἐβλεπε
 ἢ ἀσφαπτοντ' ὦ πνεῖ
 Ζεὺς ἦτο, ἀπὶ δ' ὄν μήποτε
 τὸ βασιλικὸν ἀεζώσασθιν
 κατέδ' ἴνε ἢ κατωδ' ἴνε,
 νεφελῇ χόλῳ κ' ὄργῃς.
 Περὶ ῥημάτων ἐπέβραχε
 μέλι, νέκτωρ, ἀνθεμόν τε.

Μᾶλλον δὲ ὅσας τῶν ἐν
 αὐτῷ ἔβλεψε νυκτός.
 Ἰσριακὸν ἔβλεπε ἥλιον
 αὐγῆ καλῆ γαληνόν.
 Ἐνθὲνδὲ ἐκείνε σκηπτρόφι
 καὶ χάρισι πᾶσα τύβη.
 καλλιερέσσα τῶς σφείων
 ἔρωκε τῶς ἔρωτας.

Prima porro lingua
 claudat omnia.

פֶּרְדִּינַנְדֵּשׁ בַּ קְרוּשׁ

שְׁמוֹ לְיָמֵינוּ

עַד שְׁבַט עַדן גְּרוֹן

לְגַת גְּרוֹן לְאֵלֵינוּ מִלְכֵינוּ בְּיָמֵינוּ

שְׁדֵי בְּצֻדֵינוּ מְבַל קְרוּשׁ:

Æc Gratulationis nostræ, Decoris tui Coronâ est,
FERDINANDE REX AV-
GVSTE, Gloria, Majestas, & Virtus
MAIORVM tuorum, quâ ipsi ducentorum & sexaginta
 annorum Imperium, per duodecim **GENERATIO-**
NES in **TE** felicissimè transfuderunt. His tot annis sine
 exemplo ullius prosapiæ imperatum est ab Austriacis: sine
 exemplo sanè: Siquidem nulla, ne ad dimidium quidem, horum
 annorum pervenit. Gloriosum certè Lucelburgicorum Ducum
 stemma non nisi octuaginta tribus annis inter Cæsares versatum
 est. Othonicorum verò Saxonum Illustre genus, centum sex annis
 Sacro Imperio præfuit: duobus ampliùs Carolingorum vetustum
 nomen. Divi Henrici Francones, novem supra centum annos
 imperitârunt. Antiquissima Ducum Sueviæ Familia supra cen-
 tum vicenos: omitto reliquas Principes domos, utpote hisce lon-

gè inferiores; Hæ tam singulares & excellentes prærogativæ
tam diu prorogati Imperij manent, æternũ q̄ manebunt penes
solos Austriacos, qui ab Alberto II. continuatâ regnandi serie du-
centis quindecim annis iam imperant. Octavianus Augustus, dum
lustrum in Campo Martio Romæ conderet, vidit Aquilam in
foro sæpius circumvolantem, tandemq̄ in vicinâ domo supra pri-
mam literam nominis Agrippa confidentem: Simile aliquid vide-
runt octona hæc à Carolo Magno Primo Romano-Germanico
Cæsare sæcula. Circumvolabat in Germaniâ Romana Aquila
per antiquas & gloriosas complurium Principum Prosapias, tan-
dem in literâ A. Austriacorum, inquam, Archiducum Augustissimâ
Domo semper mansura consedit. Hoc sanè virorum tum Sapientiâ,
tum dignitate præstantium, etiam hiscè periculosis Austriæ tem-
poribus, omen fuit: illas quinq̄, *FridERICI Quarti* vocales A. E. I.
O. V. ita constanter interpretantium: **AVSTRIA-
CI ERVNT IMPERATORES OR-
BIS VLTIMI.** Hanc præeminentiam tam gloriosam,
quàm raram, Tibi **AVGVSTE REX** cum bonis
omnibus, etiam atq̄ etiam gratulamur, simulq̄, vetus illud accla-
mamus: **VIVE! IMPERA! MELIOR TRAI-
IANO! FELICIOR AVGVSTO!** (quæ
vota quàm aptè te respiciant, vide:) **VIVE!** (iteramus)
**IMPERA! FERDINANDEREX, ME-
LIOR TRAIANO PRO DEO, FELICI-
OR AVGVSTO PRO POPVLO.** Vbi
quidem illud tacitè te reddere credimus, quod *Alphonsus Sapiens,*
REX Aragoniæ salutatus, respondit: cui, cum populus univer-
sus festivè accineret: **VIVAT REX! VIVAT REX!**
piè & sapienter reposuit ille: **Vivat Lex! Vivat Grex!**
potiore Tu jure gloriosâ hæc annominatione uti potes: **VIVAT LEX PRO POPVLO! Vivat Grex PRO**

PRO DEO. *Atq̄ idè haud scimus, an non idem in Tuà Inauguratione cœli us factum sit, quod coronato Honorio Cæsare accidisse memoriâ proditum est: ubi suavissima melodia in cœlo audita, stellæq̄ motu quodam inusitato, veluti hilari saltu, circumlatæ dicuntur. Erat sanè, ut cælum tibi applauderet PIENTISSIME Regnatura**RO PRO DEO**: ut stellæ insolito tripudio exultarent IUSTISSIME Imperatura**RO PRO POPVLO**: Siquidem & stellas populi Dei symbola iam dudum agnovimus, & subidem tempus, quo Romanorum REX dictus es, novam stellam ad augendam reliquarum letitiam, in cœlo accendi, velociq̄ cursu, (saltu veriùs) per aëra circumduci vidimus: ut tandem aliquando Cometes aliquis oriretur, non mutans Regna (ut Lucanus canit,) sed firmans, inq̄ ultimum usq̄ ævum sua Austriacis producens Imperia. Quod nobiscum omnes boni optant, vovent, sperant, & apprecantur.*

A. M. D. G. B. V. M. H.

FINIS.

VIENNÆ AUSTRIÆ,
Per Matthæum Cosmerovium, Typographum
Aulico - Cæsareum.

ANNO DOMINI M. DC. LIV.

PRO DEO
SIME REGINAE
PRO DEO
PRO POPV

A. M. D. C. V. M. H.

FINIS

VIENNAE AUSTRIAE
Per Martini Cisterovium, Typographum
Aulico - Celsarium
Anno Domini M. DC. LII